

عنوان مقاله:

روایت شناسی بلاغی رمان پنجشنبه فیروزه ای

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهشهای میان رشته ای زبان و ادبیات فارسی، دوره 1، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

فاطمه شکردهست - عضو علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

نرکس محمدی بدر - عضو علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور

خلاصه مقاله:

«روایت شناسی بلاغی» یا «بلاغت داستان»، یکی از زیرشاخه های روایت شناسی پساکلاسیک در نظریه روایت معاصر با هدف کشف شگردهایی است که موجب تأثیر روایت بر مخاطب می گردد. این رویکرد، روایت را یک کنش ارتباطی هدفمند فرض می کند. در این نگاه، روایت صرفاً بازنمایی رویدادها نیست، بلکه خود نیز یک رویداد است؛ رویدادی که در آن نویسنده به دنبال جلب توجه و تأثیر بر شناخت، احساسات و ارزش های مخاطبان است. در این مقاله پس از بسط مفهوم بلاغت داستان بر اساس آراء «وین سی. بوت»، رمان پنج شنبه فیروزه ای اثر سارا عرفانی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است. رمان مذکور را می توان در گروه رمان های دینی جای داد که با هدف تعالی خواننده بر مدار سبک زندگی دینی خلق شده است، کشف ترفندهای بلاغی این رمان - که علاوه بر اقبال مخاطبان، موفق به کسب جوایزی نیز گردیده - می تواند ما را در تحلیل رمان های دینی معاصر یاری کند. در این مقاله، رمان در سه سطح «نویسنده»، «متن»، «خواننده» با هدف یافتن ترفندهای بلاغی موجد تأثیر بر مخاطب، بازخوانی و تحلیل شده است. نتیجه این که «نویسنده» آگاهانه کوشیده است ترفندهایی را برای رسیدن به سطح بلاغی مطلوبش به کار گیرد (ترفند تقابل، حقیقت نمایی، تغییر زاویه دید و راوی، استدلال و ترفند توجیه آن، انتخاب موضوع خاص) و به وسیله آن به هدف اصلی داستان (ارتباط با مخاطب، رشد فکری-معنوی انسان به مدد قوه انتخاب گری) برسد. در «متن» نیز حضور نشانه ها و تنش های گفتمانی می تواند در مسیر این تأثیرگذاری باشد. سطوح مختلف مخاطب یعنی «خواننده» و شیوه تأثیرگذاری داستان بر آن ها نیز مورد توجه قرار گرفته است.

کلمات کلیدی:

روایت شناسی بلاغی، رمان، رمان دینی، پنجشنبه فیروزه ای، سارا عرفانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1458822>

